

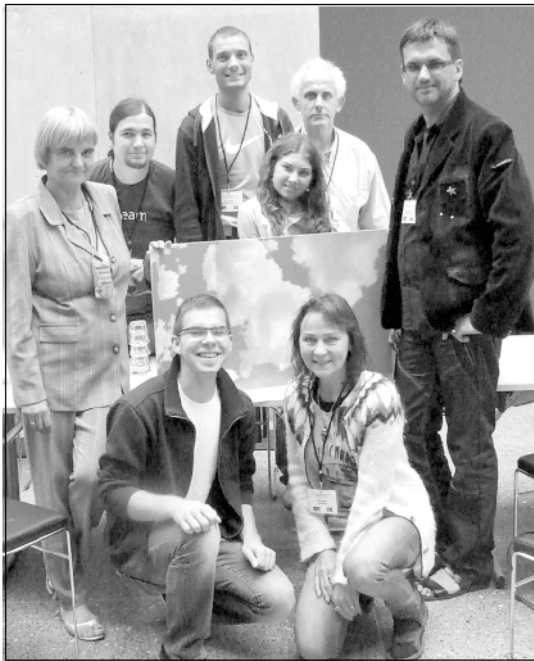
Ziemeļeiropas amatierteātru festivālā Īslandē

Labi padarīts darbs un aizstāvēts Latvijas gods

Jau vēstījām, ka Ausekļa Limbažu teātra iestudējums - T. Stoparda *Pēc Magrita* - augstu novērtēts pagājušajā nedēļā notikušajā 6. oficiālajā Ziemeļeiropas amatieru alianšes festivālā Īslandes otrajā lielākajā pilsētā Akureiri. Šoreiz tā virstema bija *Cilvēks - Daba - Sirdsmāksla*. Par festivālu pieredzēto, gūtajām atziņām un iespajdiem tālajā ziemeļzemē aicināju pastāstīt režisoru Didzi JONOVU un aktierus Ligu AMOLINU, Jāni KUKAINI un Jāni ROĻSKIJU.

- Tas bija augstas raudzes festivāls. Atskātot norvēģus, pārējie droši varētu spēlēt uz profesionālās skatuves. Jāuzsver arī, ka Īslandē teātris ir ļoti nozīmīga kultūras daļa, tur ir ļoti daudz trupju. Pat amatierteātris var atļauties lielus uzdevumus - inscenējumus, mūzikus ar 20 aktieriem uz skatuves, dzīvo mūziku, lielisku tehniko nodrošinājumu, iztērēt tiem 3 miljonus Īslandes kronu (apt. Ls 20 000). Sevišķi izcēlās zviedru izrāde - liels uzdevums par cilvēka robežām visplašākā nozīmē, veidots, apvienojot 14 autoru piedāvātas 34 tēmas. Ļoti spēcīga, piesātināta dažādiem teatrāliem efektiem, bija Farēru salu teātra izrāde. Arī mūsu «Pēc Magrita» starptautiskie eksperti minēja labāko skaitā. Uzteica, ka stāsts ir skaidri nolasāms, precīzi izstrādāti tēli, ansamblis darbojas saskaņoti, arī kostīmi labi. Tāpat par spilgtiem teātra valodas piemēriem atzina to, kā izmantojam dekorācijas elementus - lauk, durvis - un maskas. Tāpēc liels paldies novada domei par finansālo atbalstu, lai uz Īslandi nogādātu dekorācijas - paši to nevarētu samaksāt, bez tām izrāde daudz zaudētu. Nospēlēja mūsējie ļoti labi, - gandarīts ir režisors. Paralēli oficiālajiem ekspertiem katrai izrādei bijis slepenais kritiķis, Dzidzīm vajadzējis novērtēt Īslandiešu lielo mūziklu Vinlande. - Mūsu novērotājs angļis bija pārsteigts, ka esam izvēlējušies autoru, ar kura darbiem grūti tikt galā pat pašiem angļiem - melnais humors, „crazy” idejas. Bet mēs Stoparda trakumu pat esot papildinājuši ar savējo.

Aktieri gan par savu spēli izsakās kritiskāk - liecas, ka nav uzrāviena, gadījies sajaukt tekstu. - Bet Didzis teica, ka iekšējā spriedze bijusi laba. Galvenais, ka neviens neizkrita no ritma, ja arī kāds ko sajauc, palika savā tēlā. Un skatītāji, pat nezinot valodu, bija sapratuši, par ko

Izrādes kolektīvs kopā ar savu Īslandiešu pavadoni Jūliju

ir izrāde. Pēcāk citu kolektīvu dalībnieki uzkrūtoši daudz nāca pie mums un teica - malači! Sevišķi lieka interese bija francūžiem, - stāsta Līga, un Kukainjānis piebilst: - Man pat lidostā viens kungs teica: „Ā, Latvija! Tu bijī inspektors”. Tātad tas, ko gribējām pateikt ar savu izrādi, ir aizgājis līdz skatītājiem. Pēc Magrita noskatījušies arī vietējie latvieši, atzinuši - paticis!

Vai satraukums pirms spēles Šoreiz bijis lielāks kā citkārt? Drīzāk izjūsta liela atbildība, nervus pakutinājis skatuves iekārtošanai atvēlētais laiks - tikai 3 stundas. - Sanāca mazliet saspringt, patrenkāt vietējos, viņiem lēns darba ritms. Tad pats ņēmu trepes un kārtoju gaismas, - neslēpji Jānis Roļskijs. - Tomēr paspējām, līdz izrādei vēl palika pusstunda. Un Līga piebilst, ka mūsu teātra Sarmīte (Kairīša - red.) skatuves aizmuguri būtu sakārtojusi krietni ātrāk. Skatuves strādnieki varbūt baidījušies naglas likt lietā arī tāpēc, ka viss vēl pavisam jauns - modernais un plašais kultūras centrs, kurā risinājušies festivāla notikumi, pat

vēl nav oficiāli atklāts.

Tāpat kā režisoram, arī aktieriem no citu kolektīvu rādītā vislielāko iespaidu atstājusi zviedru *Robežkontrole*: - Tā bija par cilvēka iekšējo vientulību visdažādākajās izpausmēs. Arī francūžu surreālistiskā izrāde - vienkārši ekselenta, skaista gan gaismu ziņā, gan „paņēma” ar aktieru spēli. Vēl interesanta bija Farēru salu izrāde par noslīkušo dzīvi zemūdens pasaulē: kā veidojas viņu attiecības un kas katru saista ar agrāko pasauli. Nevajadzēja pat saprast tekstu, no aktieru darbības visu varēja nolasīt. To viņi panāca ar spēcīgiem aktiermeistarības paņēmieniem, visādiem knifjiem. Festivālu noslēdza pašu Īslandiešu rokopera. Tā bija plaša mēroga sāga par Īslandes vēsturi, vikingu ceļošanu uz Grenlandi, attiecībām ar tolaik tur dzīvojošiem indiāņiem. Limbažnieki nav laidūši garām arī iespēju pamācīties meistardarbniecās, ko vadījuši ļoti spēcīgi režisori. - Otrai grupai, kurā bija Līga, Marta un Uģis, vingrinājumi bija vieglāki, bet mēs, puīši, dabūjām krietni pasvīst. Kad beidzās, kreklī bija slapji. Daudz strādājām arī ar balsi. Tas tiešām bija labs treniņš aktiera meistarībā pirms mūsu izrādes vakarā. - atzīst Jānis Roļskijs.

Festivālā bijis arī daudz starptau-

Kopēja bilde, lai neaizmirstos skarbā, bet apbrīnojamā Īslandes ainavā

tisko novērotāju no Centrāleiropas un Pasaules amatierteātru asociācijas, notikušas interesantas diskusijas, limbažnieki saņēmuši uzaicinājumu nākamgad startēt Pasaules amatierteātru festivālā Norvēģijā. - Domāsim! - teic Didzis. - Tagad galvenais uzdevums - septembrī starptautiskais festivāls Rēzeknē. Bet Īslandē aizvadītais bija ļoti vērtīgs pašizglītībai un attīstībai.

Kādi iespāidi vēl pārvesti? Atziņa, ka Īslandieši ir ļoti atsaucīgi cilvēki, īpaši gādīga bijusi limbažniekiem piekomandētā pavadone Jūlija. Patīkami pārsteidzis, ka festivālu pagodinājis Īslandes prezidents, tā apliecinot, ka šis ir liels notikums valsts mērogā. - No Reikjavikas viņš pat lidoja ar mums vienā lidmašīnā - bez kādas apsarāzes. Augstākais, ko atļāvās, piebraukt pie lidmašīnas ar savu mašīnu. Viņš ne tikai runāja par festivāla atklāšanu, bet nāca arī izrādes skatīties, - stāsta Jānis Roļskijs. - Tur arī, lidojot pāri visai valstij, redzēti iespāidīgie ledāji, apgabali, kur pat zāle neaug - tikai pēdējā laikā valstī sāka kalnu apmežošana. Citur daudz fermu - liellopi, govīs, aitas staigā savā valā. Pēdējā dienā visiem festivāla dalībniekiem sarīkota kopīga ekskursija - apskatīti ūdenskritumi, geizeri, sēravotu akāči. - Tur iezīmētas takas, pa kurām drīkst iet. Ja nokāpsi no tām, pēk-

šņi vari pazust caurumā vai apde-dzināties. Iespāidīgi bija akmens krāvumi, pa kuriem ar lielu sparū plūst sēra tvaiki. Smaka briesmīga. Mums parādīja arī īpatņējus komus-veidīgus akmens krāvumus no seniem laikiem, kad tie iezīmējuši ceļu jātniekiem, - stāsta Līga. Vēl mūsējie nav laidūši garām izdevību izbaudīt karsto peldbaseinu, nobaudīt Īslandiešu delikatesi - haizīvi, kas atgādinājus Latvijas sieru, un vaļa steiku. Tikuši arī pie citas gardas maltītes: - Pirmajā dienā mūsu līdzbraucēji Ieva un Andris, kam pašiem nebija jāspēlē, sagādāja mums pārsteigumu. Abi bija ar kuģīti izbraukuši zvejā, samakšķerējuši zivis un viesu mājā, kur dzīvojām, tās sacepa 2 pilnus podus. Pārēdāmies!

Tomēr visjaukāka pārsteigums bijis sirsnīgā sagaidīšana atgriežoties mājās. - Prefi uz lidostu Rīgā bija atbraukusi režisore Inta Kalniņa, no kristāla zēbaciņa dzērām vīnu. Savukārt Limbažos Sarmīte pie Teātra mājas bija aizdegusi sveces un sagaidīja mūs bungodama. Tā pateicība par Limbažu teātra un pilsētas slavas nešanu pasaulē. Jo droši var apgalvot, ka šo limbažnieku izrādi un tās aktierus atcerēsies tāpat, kā pirms 10 gadiem turpat Īslandē spēlēto *Atklātā jūrā*.

Trīsa DAINA